

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مشخصات کلی ، برنامه و سرفصل دروس
کارشناسی ارشد ناپیوسته
رشته رفاه اجتماعی

مصوب بیست و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۸

بسمه تعالی
برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته رفاه اجتماعی

رشته : رفاه اجتماعی

دوره : کارشناسی ارشد ناپیوسته

کمپته تخصصی : دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در بیست و دومین جلسه مورخ ۸۲/۴/۲۸ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته رفاه اجتماعی که به تایید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است. برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد :

(۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته رفاه اجتماعی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است .
الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب : موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تاسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج : موسسات آموزشی عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

(۲) از تاریخ ۸۲/۴/۲۸ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه موسسات در زمینه کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته رفاه اجتماعی در همه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و موسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند .

(۳) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته رفاه اجتماعی در سه فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

رای صادره در بیست و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۲/۴/۲۸ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته رفاه اجتماعی

۱. برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته رفاه اجتماعی با اکثریت آراء به تصویب رسید .
۲. برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته رفاه اجتماعی از تاریخ تصویب قابل اجرا است

مورد تائید است

دکتر محمد رضا صبری
دبیر شورای عالی برنامه ریزی
علوم پزشکی

مورد تائید است

دکتر حسین کشاورز
دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی
بهداشت و تخصصی

رای صادره در بیست و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۲/۴/۲۸ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته رفاه اجتماعی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود . اب

دکتر مسعود پزشکیان
وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی
ورئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

فصل اول

مشخصات کلی برنامه آموزشی مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

رشته رفاه اجتماعی

الف) هدف دوره :

رفاه اجتماعی شامل مجموعه اقداماتی در سطوح اجرایی از سیاستگذاری تا ارائه خدمات است که در هر یک از بخشهای دولتی، خصوصی، خانواده، و خیریه با هدف کاهش، رفع، کنترل، یا پیشگیری از مشکلات اجتماعی صورت می‌گیرد. منظور از مشکل اجتماعی هر پدیده اجتماعی است که به اعتقاد کثیری از افراد جامعه، مزل کیفیت زندگی یا تهدید کننده ارزشهای آن جامعه باشد، علل یا عوارض اجتماعی داشته باشد، و حل آن مستلزم سیاستگذاری اجتماعی باشد. بر اساس این تعریف، پدیده‌هایی نظیر فقر، نابرابری (اقتصادی، قومی، جنسی، و غیره)، مشکلات نهاد آموزش (مثل بی‌سوادی، افت تحصیلی، و کیفیت پایین آموزشها)، مشکلات نهاد بهداشت (مثل دسترسی ناکافی به خدمات و کیفیت پایین خدمات)، مشکلات نهاد تولید (مثل بیکاری و کمبود بهره‌وری نیروی انسانی و سرمایه)، مشکلات نهاد خانواده (مثل فروپاشی و تزلزل خانواده‌ها، خشونت خانگی، و فرار کودکان)، و انحرافات اجتماعی (مثل مشکلات بهداشت روان، اعتیاد، خشونت، و جرم) همگی مشکل اجتماعی تلقی می‌شوند.

رفاه اجتماعی شامل شش قلمرو اصلی است که حوزه‌های اصلی فعالیت این دانش‌آموختگان را نیز تشکیل می‌دهد:

۱) **تامین اجتماعی**: مجموعه اقداماتی عمدتاً به شکل بیمه و با مشارکت نیروی کار و کارفرماست که با هدف تامین حداقل نیازهای نیروی کار در موارد افت درآمد نظیر بیماری، از کارافتادگی، و بازنشستگی صورت می‌پذیرد. در برخی کشورها تامین اجتماعی با مفهوم گسترده‌تری مدنظر است که تقریباً همه قلمروهای رفاه اجتماعی را در بر می‌گیرد.

۲) **خدمات اجتماعی**: مجموعه اقداماتی عمدتاً به شکل غیربیمه‌ای (حمایتی) است که با هدف تامین حداقل نیازهای بخشی از جامعه که تحت پوشش تامین اجتماعی قرار نمی‌گیرند، صورت می‌پذیرد. پرداخت یارانه به خانوارهای زیر خط فقر از جمله مهمترین این اقدامات است که در بخش دولتی سازماندهی و اجرا می‌شود. در عین حال، خدمات اجتماعی محدود به فعالیتهای دولت نمی‌شود و امروزه طیف وسیعی از فعالیتهای سازمانهای غیردولتی بویژه خیریه‌ها را در بر می‌گیرد.

۳) **بهداشت همگانی**: هر اقدامی که هر یک از بخشهای جامعه (اعم از دولتی، خصوصی، خانواده، و خیریه) برای دسترسی عموم افراد آن جامعه به خدمات بهداشتی مورد نیاز آنها و برای تامین سایر نیازهای بهداشتی آنها انجام دهد، در این قلمرو قرار می‌گیرد. پرداخت یارانه غذا برای پیشگیری از سوء تغذیه و عوارض آن و تاسیس خانه‌های بهداشت و بیمارستانهای دولتی، از جمله مهمترین اقدامات در بخش دولتی است. خیریه‌ها در این زمینه هم نقش قابل توجهی می‌توانند ایفا کنند.

۴) **آموزش همگانی**: تامین نیازهای آموزشی پایه برای همگان در این قلمرو قرار می‌گیرد. تاسیس مدارس دولتی برای طبقات فقیر از مهمترین اقدامات در بخش دولتی، و تاسیس خیریه‌هایی برای تامین نیازهای تحصیلی کودکان فقیر از جمله این اقدامات در بخش غیردولتی است.

۵) **اشتغال**: هر اقدامی که در هر یک از بخشهای دولتی و غیردولتی برای افزایش اشتغال و کاهش بیکاری صورت گیرد، در این قلمرو قرار دارد. ارائه آموزش‌های فنی - حرفه‌ای، خدمات کاریابی، و بیمه بیکاری از جمله اینهاست. در برخی تقسیم‌بندیها این قلمرو زیر مجموعه‌ای از تامین اجتماعی قلمداد می‌شود.

۶) **مسکن**: تامین سرپناه برای همگان در این قلمرو قرار می‌گیرد که نظیر سایر قلمروهای پیشگفته شامل، فعالیتهایی در هر دو بخش دولتی (مثل واگذاری مسکن به طبقات نیازمند به شکل اجاره یا اجاره به شرط تملک و پرداخت وامهای دراز مدت کم بهره برای تهیه مسکن به طبقات کم درآمد) و غیردولتی (بویژه خیریه) می‌شود.

به روشنی دیده می‌شود که رفاه اجتماعی حوزه وسیعی از فعالیتهای دولت و جامعه مدنی را شامل می‌شود. این حجم وسیع عملیات و این سهم عظیم بودجه دولتی و یا درآمدهای ملی مستلزم تربیت نیروی انسانی کارآمد برای اداره دستگاههای متولی رفاه اجتماعی اعم از دولتی (صف یا ستاد)، خیریه و انتفاعی است که مهارتهای تحلیل، پژوهش و ارزشیابی را داشته باشند. دوره کارشناسی ارشد رفاه اجتماعی برای پاسخ به چنین ضرورتی طراحی شده است.

ب) تواناییهای مورد انتظار:

- توانایی کاربرد نظریه‌های علمی در تشخیص مشکلات پیچیده رفاه اجتماعی.
- مهارتهای کمی لازم برای مدل سازی مشکلات، اجرا و ارزشیابی راه حلها.
- درک جامعی از اهمیت تعیین راهبرد (استراتژی) در سازمانهای رفاه اجتماعی.
- توانایی کار موثر در گروه و تیم و راهبری آنها.
- توانایی پژوهش و تحلیل در مسائل و مشکلات اجتماعی.
- توانایی تدوین سیاستها، برنامه‌ها و راهکارهای مؤثر (effective) و کارآ (efficient) برای حل مسائل و مشکلات اجتماعی براساس یافته‌های پژوهشی.

- توانایی تدوین و اجرای ارزشیابی برای برنامه‌ها و راهکارهای اجرا شده به منظور ارتقاء کیفیت خدمات و سیاستهای رفاه اجتماعی .
- توانایی مستندسازی تجارب سازمانی و یافته‌های پژوهشی برای ارتقاء علم رفاه اجتماعی .

پ) شرایط و ضوابط شرکت در دوره :

- دارا بودن مدرک تحصیلی لیسانس از یکی از دانشگاههای معتبر داخلی یا خارج از کشور مورد تایید وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در یکی از رشته‌های مددکاری اجتماعی ، برنامه‌ریزی اجتماعی ، پژوهشگری اجتماعی ، مردم‌شناسی ، تعاون ، علوم سیاسی ، روان‌شناسی ، جامعه‌شناسی ، جمعیت‌شناسی ، اقتصاد ، مدیریت ، بهداشت عمومی ، حقوق ، رشته‌های توانبخشی (فیزیوتراپی ، گفتار درمانی ، کاردرمانی) ، پرستاری ، شنوایی شناسی ، آموزش کودکان استثنایی و بینایی سنجی .
- دارا بودن شرایط کلی ورود به دوره کارشناسی ارشد .
- برخوردار از توانایی جسمی لازم و متناسب با رشته تحصیلی .

مواد و ضرایب امتحانی برای ورود به دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رفاه اجتماعی

ردیف	عنوان حوزه یا درس	ضرایب
۱	نظریه‌های جامعه‌شناسی	۳
۲	آمار و روش تحقیق	۳
۳	حوزه‌های تخصصی : - سازمان و مدیریت - اقتصاد خرد و کلان - تامین و رفاه اجتماعی - روانشناسی اجتماعی	۲
۴	زبان عمومی	۳

ت) شیوه انتخاب و گزینش داوطلبان

صلاحیت علمی داوطلبان از طریق آزمون ورودی و مصاحبه سنجیده خواهد شد .
در آزمون ورودی دو برابر ظرفیت دوره انتخاب می‌شود و پذیرفته شدگان نهایی پس از مصاحبه از میان آنها انتخاب خواهند شد .
موارد مصاحبه بر اساس مصوبات شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی می‌باشد.

ث) طول دوره و واحدهای درسی کارشناسی ارشد رفاه اجتماعی
- طول دوره تحصیلی ۲ سال است .

مجموع واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد رفاه اجتماعی

ردیف	دروس	تعداد واحد
۱	دروس اصلی	۲۸
۲	پایان نامه	۴
	جمع دروس	۳۲

فصل دوم

برنامه دروس کارشناسی ارشد ناپیوسته

رشته رفاه اجتماعی

الف-جدول دروس کمبود یا جبرانی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رفاه اجتماعی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت	
			نظری	عملی
۰۱	آمار و روش تحقیق مقدماتی	۳	۳۴	۳۴
۰۲	اقتصاد خرد و کلان	۲	۳۴	
۰۳	نظریه های جامعه شناسی	۲	۳۴	
۰۴	سازمان و مدیریت	۲	۳۴	
۰۵	روان شناسی اجتماعی	۲	۳۴	
۰۶*	سیستم های اطلاع رسانی پزشکی	۱	۹	۱۷
جمع		۱۲	۱۷۹	۵۱
				۲۳۰

گذراندن دروس کمبود یا جبرانی برای شرکت کنندگانی که در دوره کارشناسی ،
این واحدها را نگذرانده اند ، الزامی است .

*گذراندن این درس برای کلیه دانشجویان به عنوان درس کمبود یا جبرانی الزامی

است .

ب-جدول دروس اصلی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رفاه اجتماعی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد		تعداد ساعت	دروس پیشنیاز
			نظر ی	عمل ی		
۰۷	روش تحقیق پیشرفته در توسعه و رفاه اجتماعی	۲	۲	۱	۶۸	آمار و روش تحقیق مقدماتی
۰۸	مشکلات اجتماعی	۲	۲		۲۴	نظریه‌های جامعه‌شناسی و روانشناسی اجتماعی
۰۹	سلامت اجتماعی	۲	۲		۲۴	
۱۰	فنون پیشگیری از انحرافات اجتماعی و ارتقای سلامت اجتماعی	۲	۱	۱	۵۱	روانشناسی اجتماعی ، سلامت اجتماعی ، مشکلات اجتماعی
۱۱	نظریه‌های رفاه اجتماعی	۲	۲		۲۴	نظریه‌های جامعه‌شناسی
۱۲	جامعه‌شناسی رفاه اجتماعی	۲	۲		۲۴	نظریه‌های جامعه‌شناسی
۱۳	سیاست‌های اجتماعی و برنامه‌های توسعه	۲	۲	۱	۶۸	نظریه‌های رفاه اجتماعی
۱۴	برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک	۲	۲		۲۴	سازمان و مدیریت
۱۵	ارزشیابی برنامه‌ها و طرح‌های رفاه اجتماعی	۲	۱	۱	۵۱	روش تحقیق پیشرفته در توسعه و رفاه اجتماعی
۱۶	اقتصاد رفاه	۲	۲		۲۴	نظریه‌های رفاه اجتماعی
۱۷	حقوق رفاه	۲	۲		۲۴	نظریه‌های رفاه اجتماعی
۱۸	خدمات اجتماعی و ساخت گروه‌های هدف	۲	۱	۱	۵۱	
۱۹	زبان تخصصی	۲	۲		۲۴	
۲۰	پایان‌نامه	۴				
		۳۲				جمع

فصل سوم

سرفصل دروس مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

رشته رفاه اجتماعی

آمار و روش تحقیق مقدماتی

کد درس : ۰۱

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : ۲ واحد نظری - یک واحد عملی

پیشنیاز : -

هدف : آشنایی با مفاهیم اولیه علم آمار ، اهمیت و کاربرد آن در علوم اجتماعی و فراهم آوردن فرصتهای یادگیری در جهت کسب مهارت در کاربرد روش علمی و پژوهش و نگارش یک طرح پژوهشی مقدماتی .

سرفصل دروس : (۶۸ ساعت)

- تعاریف ، اصول و مفاهیم اولیه آمار
- اهمیت و کاربرد آمار در علوم اجتماعی ، جمع‌آوری ، ثبت و ضبط داده‌ها
- تنظیم و سازماندهی داده‌ها
- جدولهای آمار (ساده و رده‌بندی شده)
- نمودارهای آماری (نمودار ستونی ، دایره‌ای و هیستوگرام)
- تابع فراوانی و تابع توزیع
- نمودار فراوانی و نمودار توزیع نمونه‌گیری و سرشماری
- جدول اعداد تصادفی
- پارامترهای آماری (میانگین ، مد ، میانه ، چندکها - واریانس و انحراف معیار)
- ضریب همبستگی (اندازه‌ای و رتبه‌ای پیرسن و اسپیرمن)
- شناخت و بیان مسئله مورد تحقیق
- بررسی اقدامات و مدارکی که در ارتباط با موضوع تحقیق است
- تنظیم اهداف و فرضیات
- انتخاب روش تحقیق مناسب تحقیق
- انتخاب استراتژی مناسب برای انتشار و استفاده از نتایج تحقیق
- تایید برنامه عملیاتی
- شناخت منابع مورد نیاز و تنظیم بودجه
- تهیه یک پروپوزال

اقتصاد خرد و کلان

کد درس : ۰۲

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : -

هدف : آشنایی دانشجویان با مبانی و نظریه‌های علم اقتصاد جهت درک و تحلیل مسائل روزمره اقتصادی و ارتباط آن با مسائل اجتماعی

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

- تعریف علم اقتصاد - نظریه‌های مهم اقتصادی ، قوانین اقتصادی ، تحلیل‌های نظری عوامل تولید (منابع کار - سرمایه و ...)
- تئوری ارزش و مکانیسم قیمت‌ها
- کلیات در باب ارزش
- تئوری قیمت در شرایط رقابت مطلق شامل بخشهای (تقاضا - عرضه - هزینه - تعیین قیمت در شرایط رقابت مطلق - تعیین قیمت در شرایط انحصار ، رقابت انحصاری)
- پول و سیاستهای پولی و اعتباری
- کلیات در پیدایش پول و دخالت و نقش آن در اقتصاد
- نظریه پولی (نظریه مقداری پول - بررسی نظریه مقداری پول در ایران)
- تورم (نظریه تورم - علل تورم - چاره اعتباری)
- عامل‌های اقتصادی و نقش عملیات آنها
- نتایج فعالیت‌های اقتصادی یک جامعه (محصول ملی - درآمد ملی)
- هزینه درآمد ملی - رونق ، رکود ، تعادل و عدم تعادل اقتصادی

نظریه‌های جامعه‌شناسی

کد درس : ۰۳

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : —

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با نظریه‌های جامعه‌شناسی و ارتباط آن با سایر رشته‌های نزدیک به نحوی که در عین آشنایی دانشجوی ، به نقد و تعمق در آن بپردازد و مسائلی را که در محیط فرهنگی ایران و اسلام قابل استفاده است مورد نقد و بررسی قرار دهد .

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

- تعاریف مختلف مفاهیم جامعه‌شناسی
- تاریخ تفکر اجتماعی در جهان در کشورهای بزرگ قدیم ، قرون وسطی ، دوره رنسانس
- فلسفه تاریخ و تحول آن از دیدگاه جامعه‌شناسی
- پیشگامان جامعه‌شناسی جدید (ابن خلدون ، مونتسکیو و ...)
- بنیانگذاران جامعه‌شناسی جدید (کنت ، اسپنسر ، دورکیم و وبر)
- تعریف نظریه ، انواع نظریه و اهداف آن
- انواع نظریه‌ها
- نظریه‌های جامعه‌شناسی در سطح خرد
- نظریه‌های جامعه‌شناسی با برد متوسط
- نظریه‌های جامعه‌شناسی کلان
- بررسی نظریه‌های جامعه‌شناسان کلاسیک و مدرن (جامعه‌شناسان نظم ، تضاد و انتقادی و ...)

سازمان و مدیریت

کد درس : ۰۴

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : -

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم و نظریه‌های اصلی سازمان و مدیریت و اهمیت نقش سازمانهای کارآمد در ارتقاء کیفیت ارائه خدمات . نقش حیاتی سازمانها و نحوه مدیریت آنها در زندگانی آدمی است .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- محیط رشد و نمای سازمان و مدیریت
- نظراتی پیرامون ارزشهای مدیریت
- نظرات سازمان و مدیریت سنتی
- انقلاباتی در علوم مدیریت و در علوم رفتاری
- سیری در نظریه نظامها
- ابر نظام محیطی و رابطه آن با سازمان و مدیریت
- هدفهای سازمان در ارتباط با ابر نظام محیطی
- رابطه سازمان با علوم ، فنون و صنایع
- ساخت و ترکیب سازمان
- انگیزش و رفتار فرد
- شبکه‌های ایفاء نقش و مقام
- پویایی گروهی
- رهبری و شبکه‌های نفوذ
- شبکه‌های تصمیم‌گیری مدیریت برحسب کسب اطلاعات
- روشهای تصمیم‌گیری از طریق کامپیوتر
- جنبه‌های رفتاری تصمیم‌گیری
- برنامه‌ریزی مدیریت
- کنترل و نظارت سازمانی
- اظهار نظر برحسب اقتضا و تحلیل تطبیقی

روانشناسی اجتماعی

کد درس : ۵-۰

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : -

هدف : هدف از این درس آشنائی دانشجویان با یکی از رشته‌های خاص علوم اجتماعی است که رابطه نزدیکی با رفاه اجتماعی دارد ولی عملاً قلمرو خاصی از مسائل جامعه‌شناسی را که همان مسائل روانی اجتماعی و خصوصیات گروه‌های کوچک است در بر می‌گیرد که امروزه وسعت و دامنه وسیعی را فرا گرفته است .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

بخش اول : مقدمه و کلیات

- مقدمه و تاریخچه
- تعریف روانشناسی اجتماعی
- هدف و قلمرو روانشناسی اجتماعی
- روابط روانشناسی اجتماعی با جامعه‌شناسی - مردم شناسی و روانشناسی
- روشهای تحقیق روانشناسی اجتماعی

بخش دوم : فرد و جامعه

- مسائل روانشناسی فردی
- مسائل روانشناسی جمعی
- مسائل روانشناسی اجتماعی
- بررسی دیدگاههای مختلف در مورد اصالت فرد و جامعه و نقد آنها

بخش سوم : فرهنگ و شخصیت

- اجتماعی شدن کودک
- فرهنگ پذیری در جوامع ابتدایی و جدید
- مکانیسم‌های روابط فرهنگ و شخصیت
- شخصیت اساسی و خصوصیات ملی
- مقام و نقش
- برخورد دیدگاههای مردم شناسی - روانکاوی - جامعه‌شناسی و روانشناسی اجتماعی در زمینه فرهنگ و شخصیت

بخش چهارم : تغییرات جامعه‌شناسی پدیده‌های روانی

- فونکسیونهای فکر
- تخیل ، حافظه ، هوش
- سایر استعدادهای روانی و تغییرات آن بر حسب جوامع
- تاثیرات متقابل وراثت و محیط
- مسائل خودآگاه و ناخودآگاه
- شیوه تبدیل رفتارهای فردی به نهادهای اجتماعی (در مسائل بیان ، زبان ، مناسبات میان اشخاص)

بخش پنجم : روانشناسی اجتماعی گروههای کوچک

- گروههای طبیعی و گروههای خصوصی
- مسئله رهبری در گروه
- گروه سنجی و موضع آن
- پدیده‌های گروهی تحقیقات مربوط به آن

بخش ششم : فرد در جمع

- انبوه خلق و تاثیر آن بر حیات و رفتار فردی
- تقلید و تلقین پذیری
- تاثیر افکار عمومی
- تبلیغات و آثار آن

بخش هفتم : وجهه نظرها و عقاید - احکام قالبی و پیش داوریها

- نابهنجاری‌های روانی و نابهنجاریهای اجتماعی
- علل و عوامل اجتماعی نابهنجاریهای روانی
- عوامل اجتماعی و روانی جرم
- جرائم در محیطهای مختلف اجتماعی
- منشاء قومی و نژادی

انواع نابهنجاریها در روابط آن با محیط اجتماعی

بخش هشتم : زمینه‌های جدید تحقیق در روانشناسی اجتماعی

- عزت نفس
- اجتماعی شدن بزرگسالان
- مسئله سازگاری و تطبیق
- سایر

سیستم‌های اطلاع رسانی پزشکی

کد درس : ۰۶

تعداد واحد : ۱ واحد

نوع واحد : ۰/۵ واحد نظری ، ۰/۵ واحد عملی

پیشنیاز : -

هدف : دانشجو باید در پایان این درس بتواند اجزاء مختلف یک رایانه شخصی را بشناسد و عملکرد هر یک را بداند ، با سیستم عامل ویندوز آشنا شده ، بتواند آن را نصب و رفع ایراد بکند و کار با برنامه‌های کاربردی مهم آن را فرا گیرد . همچنین توانایی استفاده از الگوهای کتابخانه‌ای و روشهای مختلف جستجو در بانکهای اطلاعاتی مهم در رشته تحصیلی خود را داشته باشد و با سرویسهای کتابخانه‌ای دانشگاه محل تحصیل خود آشنا شود . از جمله اهداف دیگر این درس آشنایی با مرورگرهای معروف اینترنت بوده به طوری که دانشجو بتواند با موتورهای جستجو کار کند و با سایت‌های معروف و مفید اطلاعاتی رشته خود آشنا شود . در نهایت دانشجو باید توانایی ایجاد و استفاده از پست الکترونیکی جهت ارسال و دریافت نامه و فایل را داشته باشد .

سرفصل دروس : (۲۶ ساعت)

آشنایی با رایانه شخصی :

- شناخت اجزاء مختلف سخت افزاری رایانه شخصی و لوازم جانبی
- کارکرد و اهمیت هر یک از اجزاء سخت افزاری و لوازم جانبی
- آشنایی و راه‌اندازی سیستم عامل ویندوز :
- آشنایی با تاریخچه‌ای از سیستم‌های عامل پیشرفته خصوصاً ویندوز :
- قابلیت و ویژگیهای سیستم عامل ویندوز
- نحوه نصب و راه‌اندازی سیستم عامل ویندوز و نحوه تنظیمات مربوطه
- نحوه استفاده از (Help) ویندوز
- آشنایی با برنامه‌های کاربردی مهم ویندوز
- آشنایی با بانکهای اطلاعات مهم و نرم‌افزارهای علمی کاربردی رشته تحصیلی :
- معرفی مفاهیم و ترمینولوژی اطلاع رسانی
- آشنایی با نرم افزارهای کتب مرجع رشته تحصیلی روی لوح فشرده و نحوه استفاده از آنها
- آشنایی با بانکهای اطلاعاتی نظیر Biological Abstract, Embase, Medline ... و نحوه جستجو در آنها
- آشنایی با مجلات الکترونیکی Full-Text موجود بر لوح فشرده و روشهای جستجو در آنها

آشنایی با اینترنت :

- آشنایی با شبکه‌های اطلاع رسانی (BBS و اینترنت و ...)
- آشنایی با مرورگرهای مهم اینترنت و فراگیری ابعاد مختلف آنها
- فراگیری نحوه تنظیمات مرورگر اینترنت برای اتصال به شبکه
- نحوه کار و جستجو با موتورهای جستجوی مهم
- آشنایی با Site های معروف و مهم رشته تحصیلی

روش تحقیق پیشرفته در توسعه و رفاه اجتماعی

کد درس : ۰۷

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : ۲ واحد نظری ، ۱ واحد عملی

پیشنیاز : آمار و روش تحقیق مقدماتی

هدف : آشنایی دانشجویان با روش‌های انجام تحقیق و کاربرد آن در حل مسائل به صورت تنظیم طرح تحقیق ، گردآوری اطلاعات و چگونگی تجزیه و تحلیل نتایج و گزارش نهایی

سرفصل دروس : (۶۸ ساعت)

- کلیات پژوهش
- پژوهش‌های کیفی :
- مزایا و محدودیتها
- مشاهده مشارکتی (participant observation)
- بحث گروهی متمرکز (focus group discussion)
- مصاحبه عمیق (in-depth interview)
- مطالعه موردی و سلسله موارد (case-series study)
- پژوهش‌های اسنادی و تحلیل محتوا (content analysis)
- تحلیل گفتمان و گفت‌وگو (discourse & conversation analysis)
- چک لیست و پرسشنامه در پژوهش‌های کیفی
- طبقه‌بندی و تحلیل داده‌های کیفی
- اعتبار و پایایی در پژوهش‌های کیفی
- پژوهش‌های کمی
- زمینه‌یابی پرسشنامه‌ای
- مصاحبه ساختار یافته
- زمینه‌یابی مقطعی (cross-sectional)
- زمینه‌یابی طولی (cohort)
- پژوهش‌های مداخله‌ای و شبه مداخله‌ای (experimental & quasi-experimental)
- اقدام پژوهشی (action research) و سایر پژوهش‌های ارزشیابی
- اعتبار و پایایی در پژوهش‌های کمی

منابع پیشنهادی :

- ۱) آتسکندر ، پیتر ، روشهای تجربی تحقیق اجتماعی ، مترجم : بیژن کاظمزاده ، مشهد ، انتشارات آستان قدس رضوی ، ۱۳۷۱
- ۲) دو ورژه ، موریس ، روشهای علوم اجتماعی ، مترجم : خسرو اسدی ، تهران ، انتشارات امیرکبیر و ۱۳۶۲
- ۳) دواوس ، د . را . روش پیمایشی در تحقیق اجتماعی ، مترجمان : مریم رفعت جاه ، رخساره کاظم ، تهران ، مرکز ترجمه و نشر کتاب ، ۱۳۷۶
- ۴) رفیع پور ، فرامرز ، کندوکاوها و پنداشته‌ها ، تهران ، شرکت سهامی انتشار ۱۳۷۷
- ۵) ساروخانی باقر ، روشهای تحقیق در علوم اجتماعی (۲ جلد) ، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ، ۱۳۷۸
- ۶) کاترین ، مارشال و همکار ، روش تحقیق کیفی ، مترجمان : دکتر علی پارسائیان و سید محمد اعرابی ، تهران ، دفتر پژوهشهای فرهنگی ۱۳۷۷
- 7) Bryman A and Burges, RG, 1994, Analyzing Qualitative Data, Routledge
- 8) Joner RA, 1996, Research Methods in the Social & Behavioral Sciences, Sinauer Associates, Sunderland
- 9) Stake E, 1995, The Art of Case Study Research, SAGE
- 10) Stringer ET, 1999, Action Reasearch, SAGE

مشکلات اجتماعی

کد درس : ۰۸

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : نظریه‌های جامعه‌شناسی ، روان‌شناسی اجتماعی

هدف : آشنایی دانشجویان با ابعاد مختلف مشکلات ، مسائل و آسیب‌های اجتماعی در ایران و جهان ، مطالعه دیدگاه‌های عمده جامعه‌شناختی و آشنایی اجمالی با روش‌های پیشگیری

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- تعریف مشکل اجتماعی ، اهداف بررسی ، انواع مشکلات اجتماعی ، روش‌های پژوهش در مشکلات اجتماعی
- سبب‌شناسی مشکلات اجتماعی (علل اجتماعی ، فرهنگی ، اقتصادی ، سیاسی ، جسمانی و روانی)
- جامعه‌شناسی مشکلات اجتماعی (نظریه‌های جامعه‌شناختی مشکلات و آسیب‌های اجتماعی)
- تصویر جامعه ایران از نظر مشکلات اجتماعی
- مشکلات خانوادگی (تعریف ، انواع ، علل ، تصویر جهانی ، وضعیت ایران ، روش‌های پیشگیری)
- مشکلات آموزشی (تعریف ، انواع ، علل ، تصویر جهانی ، وضعیت ایران ، روش‌های پیشگیری)
- مشکلات ناشی از نابرابری‌های اجتماعی (تعریف ، انواع ، علل ، تصویر جهانی ، وضعیت ایران ، روش‌های پیشگیری)
- مشکلات بهداشتی (تعریف ، انواع ، علل ، تصویر جهانی ، وضعیت ایران ، روش‌های پیشگیری)
- مشکلات جمعیتی (تعریف ، انواع ، علل ، تصویر جهانی ، وضعیت ایران ، روش‌های پیشگیری)

- مشکلات شهرنشینی (تعریف ، انواع ، علل ، تصویر جهانی ، وضعیت ایران ، روشهای پیشگیری)
- آسیب‌های اجتماعی : خودکشی ، فحشا ، اعتیاد ، فقر ، ... (تعریف ، انواع ، علل ، تصویر جهانی ، وضعیت ایران ، روشهای پیشگیری)
- سایر آسیب‌های اجتماعی (تعریف ، انواع ، علل ، تصویر جهانی ، وضعیت ایران ، روشهای پیشگیری)

منابع پیشنهادی :

- ۱) ستوده ، هدایت ا ... ، آسیب شناسی اجتماعی ، تهران ، انتشارات آوای نور ، ۱۳۷۲ .
- ۲) سخاوت ، جعفر ، جامعه شناسی انحرافات اجتماعی ، تهران ، انتشارات دانشگاه پیام نور ، ۱۳۷۴ .
- ۳) سیف‌الهی ، سیف ا ... ، جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی در ایران ، تهران ، ۱۳۸۱ .
- ۴) محسنی ، منوچهر ، انحرافات اجتماعی ، انگیزه‌ها و علل خودکشی ، تهران ، انتشارات مروی ، ۱۳۷۲ .
- ۵) هیوز ، گوردون ، پیشگیری از جرم ، ترجمه علیرضا کلدی و همکار ، تهران ، انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی ، ۱۳۸۰ .
- 6) Braun J, 1995, Social Pathology in Comparative Perspective, London : Praeger Press .
- 7) Coleman J. W. et. al, 1992, Social Problems, Harper Collins College Publishers .
- 8) Lawson T., 1999, Crime & Deviance, Macmillan Press .
- 9) Lawson Tony et al., 1999, Crime & Deviance, London : Macmillan .
- 10) Mooney Linda et al., 1997, Understanding Social Problems, New York : West Publishing Co.

سلامت اجتماعی

کد درس : ۰۹

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : —

هدف : آشنایی دانشجویان با مفاهیم سلامت ، سلامت اجتماعی و سنجش آن .

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

تعاریف سلامتی - ابعاد سلامتی - طیف سلامتی - عوامل تعیین کننده سلامتی
تعاریف سلامت اجتماعی ، کیفیت زندگی ، رفاه اجتماعی ، توسعه انسانی ، توسعه پایدار ،

...

سنجش سلامت : نشانگرهای بهداشتی ، زیست محیطی ، اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی
سنجش سلامت اجتماعی :

- شاخص توسعه انسانی (Human Development Index)
- شاخص سلامت اجتماعی در چند کشور جهان (Social Health Index)
- شاخص رفاه و آسایش ورمونت (Vermont Social Well-being Index)
- شاخص کیفیت زندگی (Quality of Life Index)
- شاخص‌های جامعه سالم ، توسعه پایدار و ...

منابع پیشنهادی :

- ۱) پارک جی - ای و پارک ، درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی (کلیات خدمات بهداشتی) جلد دوم ، ترجمه دکتر حسین شجاعی تهرانی و دکتر حسین ملک‌افضلی ، چاپ سوم - انتشارات دانشگاه علوم پزشکی گیلان ، ۱۳۷۵
- 2) Brink Satya & Zeesman Allen, 1997, Measuring social wellbeing : An Index of social health for canada, Applied Research Branch, Strategic policy, Human Resources Development Canada
- 3) Naidos Jennie & Wills Jane, 2000, "Health promotion" 2nd ed, Jondon Bailliere Tindoll
- 4) Taylor-Shaw, 1999, Measurement of Community Health : The Social Health Index, University Press of America

- منابع گسترده در اینترنت

فنون پیشگیری از انحرافات اجتماعی و ارتقای سلامت اجتماعی

کد درس : ۱۰

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : ۱ واحد نظری ، ۱ واحد عملی

پیشنیاز : روانشناسی اجتماعی - سلامت اجتماعی - مشکلات اجتماعی

هدف : آشنایی دانشجویان با تعاریف و انواع انحرافات اجتماعی (نظیر جرم ، فحشا و انحرافات جنسی و ...) و روشهای پیشگیری از انحرافات اجتماعی و آشنایی با تعریف ، اصول و اهداف و راهبردهای ارتقای سلامت روانی - اجتماعی .

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- تعاریف و انواع انحرافات اجتماعی (جرم ، اعتیاد ، فحشا و انحرافات جنسی ، خشونت)
- نظریه‌ها و سبب‌شناسی انواع انحرافات اجتماعی
- روشهای پیشگیری از انحرافات اجتماعی
  - مشاوره
  - تدبیر فشار روانی (Stress Management)
  - تدبیر خشم (Anger Management)
  - حل اختلاف (Conflict Resolution)
  - آگاهسازی (Information, Education, Communication)
  - پیشگیری مبتنی بر محیطهای اجتماعی (محل ، مدرسه ، محل کار)
- تعاریف سلامت اجتماعی و مفاهیم مرتبط (کیفیت زندگی ، سلامت روانی ، توسعه انسانی ، توسعه پایدار ، ...)
- مفهوم ارتقاء (Promotion) و رابطه آن با پیشگیری (Prevention)
- اصول ، اهداف ، و راهبردهای ارتقای سلامت روانی - اجتماعی
- نمونه‌های برنامه‌های ارتقای سلامت روانی - اجتماعی

منابع پیشنهادی :

- 1) Egger G, Donovan R, Spark R, 1993, Health and the Media, Principles and Practices for Health Promotion, McGraw Hill, Rosenville .

- 2) Rappaport J, Seidman E, 2000, Handbook of Community Psychology, Kluwer Academic/Plenum Publishers, New York .
- 3) Rosenbaum DP, Lurigio AJ, Davis RC, 1998, The Prevention of Crime, Social and Situational Strategies, West/Wadsworth, Belmont .

نظریه‌های رفاه اجتماعی

کد درس : ۱۱

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : نظریه‌های جامعه‌شناسی

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با ابعاد مختلف و نظریه‌های اساسی و مکاتب رفاه اجتماعی در حوزه‌های سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی و ...

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- تعریف و ماهیت رفاه و قلمرو رفاه اجتماعی
- تعریف و ابعاد نظریه‌های رفاه اجتماعی : برابری ، عدالت اجتماعی و اقتصادی ، آزادی ، شهروندی ، مفاهیم اصلی سیاسی ، مفاهیم اصلی جامعه‌شناختی ، مکاتب رفاه ، تقسیمات اجتماعی نوین .
- نظریه‌های مختلف رفاه اجتماعی :
- نظریه‌های مارکسیستی رفاه اجتماعی : مارکسیست ارتدکس - مارکسیست انقلابی - نئومارکسیست (انتقادی - فرانکفورت - فلسفی)
- نظریه‌های لیبرالیستی و محافظه‌کارانه رفاه اجتماعی : نظریه‌های لیبرالیستی کلاسیک (اصحاب قرارداد) ، نظریه‌های نئولیبرالیستی (هایک ، راولز ، نوزیک ، فریدمن و ...) ، نظریات کارکردگرا - ساختارگرا (از پارسونز تا نیکولاس لومان) ، نظریات الیستی و پلورالیستی (از پاره‌تو تا رابرت دال) ، سوسیال دمکراسی ، نظریات سیستمی ، سبیرنتیکی ، مورفوژنتیکی و ...
- نظریه‌های واقع‌گرایی و روان‌شناسی اجتماعی رفاه

مکاتب رفاه اجتماعی :

- مکاتب راست دموکراتیک رفاه : محافظه‌کاری ، لیبرالیسم ، نئولیبرالیسم
- مکاتب چپ دموکراتیک رفاه : سوسیال دمکراسی ، پوپولیسم
- مکاتب راست اقتدارگرای رفاه : توتالیتریسم راست ، آتوریتریانیسم ، کورپوراتیسم
- مکاتب چپ اقتدارگرای رفاه : سوسیالیسم ، توتالیتریسم چپ
- مکتب فمینیست
- مکتب سبزها
- نظریه‌های رفاه اجتماعی در اسلام

نظریه‌های رفاه اجتماعی و نظریه‌های مشارکت سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی
منابع پیشنهادی :

- 1) Baldock, J. Manning, N. Miller, S. and Vickerstaff, S. (eds.),
1999, Social Policy, Oxford University Press .
- 2) Chelf, C. P. , 1992, Controversial Issues in Social Welfare Policy :
Government and the Pursuit of Happiness, Newbury Park, SAGE
- 3) George, V. and Wilding, P., 1999, Welfare and Ideology,
Harvester Wheatsheaf, Hertfordshire .

جامعه‌شناسی رفاه اجتماعی

کد درس : ۱۲

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : نظریه‌های جامعه‌شناسی

هدف : آشنایی دانشجویان با جنبه‌های جامعه‌شناختی مسائل رفاه اجتماعی و افزایش توان آنان در تحلیل جامعه‌شناختی مسائل .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

تحلیل جامعه‌شناسانه موضوع‌ها و مسائل اجتماعی :

- فقر و نابرابری‌های اجتماعی
- قشربندی اجتماعی
- مسائل شهرنشینی
- مسائل روستایی
- مسائل آموزشی
- مسائل مربوط به گروه‌های اجتماعی :
- کودکان ، نوجوانان و جوانان
- سالمندان
- زنان
- خانواده
- مسائل بهداشتی و درمانی
- سایر مسائل

منابع پیشنهادی :

۱) سو آلون ی ، ۱۳۷۸ ، تغییر اجتماعی و توسعه ، ترجمه محمود حبیبی مظاهری ، تهران ، انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی .

2) Carter John, 1998, Postmodernity and the Fragmentation of Welfare London : Routledge .

- 3) Giddens A., 1990, The Consequences of Modernity, Cambridge : Polity Press .
- 4) Hicks Alexander, 2000, Social Democracy and Welfare Capitalism, London : SAGE .
- 5) Hobson John M., 1997, The Wealth of States : A Comparative Sociology of International Economic and Political Change, Cambridge : Cambridge University Press .
- 6) Hoogvelt A. M., 1982, The Third World in Global Development, London : Macmillan .
- 7) J. E. Goldthorpe, 1996, The Sociology of Post-Colonial Societies, Cambridge : Cambridge University Press .
- 8) S. Gurusamy, 1995, Development Sociology, London : Sterling Publishers .
- 9) Sainsbury Diane, 1996, Gender, Equality and Welfare States, Cambridge University Press .

سیاست‌های اجتماعی و برنامه‌های توسعه

کد درس : ۱۳

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : ۲ واحد نظری ، ۱ واحد عملی

پیشنیاز : نظریه‌های رفاه اجتماعی

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با محتوای سیاست اجتماعی (social policy) و اهمیت انتخاب مدل مناسب رفاه اجتماعی در برنامه‌های توسعه

سرفصل دروس : (۶۸ ساعت)

- تعریف قلمرو مطالعه ، تاریخچه و تحولات سیاست اجتماعی
- سیاست اجتماعی و دولت رفاه
- شاخص‌ها ، معیارها و ابزارها در سیاست اجتماعی
- سیاست اجتماعی و سیاست اقتصادی و رابطه بین آنها
- هزینه‌های بخش عمومی و منابع مالی تامین خدمات رفاهی در چارچوب سیاست اجتماعی
- سیاست اجتماعی در حوزه‌های :
  - بهداشت
  - آموزش
  - مسکن
  - تامین اجتماعی
  - خدمات اجتماعی
  - اشتغال
- نقش آمارهای جمعیتی و تغییرات آن در برنامه‌های توسعه و سیاست اجتماعی
- گروه‌های هدف و سیاستهای اجتماعی
- تعیین نیازهای گروه‌های هدف در برنامه‌ریزی‌های توسعه و سیاست اجتماعی در زمینه‌های : بهداشت ، مسکن ، آموزش ، اشتغال ، ارائه خدمات اجتماعی
- اهمیت پژوهش در برنامه‌ریزی و تدوین سیاستهای اجتماعی

- سیاست‌های اجتماعی و برنامه‌های توسعه در ایران
منابع پیشنهادی :

- ۱) تیرل وال . ا . پ ، ۱۳۷۸ ، رشد و توسعه ، ترجمه منوچهر فرهنگ و فرشید مجاور حسینی ، تهران ، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی .
- ۲) سازمان بهزیستی کشور (شورای برنامه‌ریزی) ، ۱۳۷۹ ، به سوی نظام جامع رفاه اجتماعی ، تهران ، انتشارات سازمان بهزیستی کشور و دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی .
- ۳) سن آ ، ۱۳۷۹ ، اقتصاد و اخلاق ، ترجمه حسن فشارکی ، تهران ، شیراز .
- ۴) سن آ ، ۱۳۷۹ ، برابری و آزادی ، ترجمه حسن فشارکی ، تهران ، شیراز .
- ۵) عظیمی ح ، ۱۳۷۸ ، ایران امروز در آینه مباحث توسعه ، تهران ، دفتر نشر فرهنگ اسلامی .
- ۶) قانون برنامه‌های توسعه اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی ایران از برنامه چهارم قبل از انقلاب اسلامی ایران تاکنون
- 7) Baldock, J., Manning, N. Miller, s. and Vickerstaff, S. (eds.), 1999, . Social Policy, Oxford University Press .
- 8) Ghai, D, (Ed.), 2000, Social Development and Public : A Study of Some Successful Experiences, St. Martin's Press .
- 9) Ismael, J. S. (Ed.), 1997, Social Welfare and Social Development : Asian Experiences, Detselig Enterprises .
- 10) Sen A, 1999, Development as Freedom, Oxford, Oxford University Press .

برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک

کد درس : ۱۴

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : سازمان و مدیریت

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم اصلی و مبانی برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک و اهمیت کاربرد آن در موفقیت سازمانهای دولتی و غیردولتی (NGOs) ارائه دهنده خدمات اجتماعی و رفاهی .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- مفاهیم اصلی و مبانی برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک
- ماهیت و ارزش برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک
- مشخصات برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک در سازمانهای دولتی و غیردولتی بخش رفاه اجتماعی
- فرآیند برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک
- سنجش محیط خارجی (اقتصادی ، اجتماعی ، سیاسی ، عملیاتی ، جغرافیایی)
- تجزیه و تحلیل سازمان و جهت‌گیری استراتژیک
- تدوین هدفهای بلند مدت و استراتژیهای اصلی
- تجزیه و تحلیل و انتخاب استراتژی مناسب
- عملیاتی کردن استراتژی
- کنترل و ارزیابی عملکرد گزینه‌های استراتژیک
- نهادی کردن استراتژی
- مدیریت مشارکتی
- اهمیت کاربرد برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک در سازمانهای دولتی و غیردولتی ارائه دهنده خدمات اجتماعی و رفاهی و لزوم به کارگیری دیدگاه مدیریت مشارکتی در این سازمانها

منابع پیشنهادی :

- 1) Ghai, D. (Ed.), 2000, Social Development and Public Policy : A Study of Some Successful Experiences, St. Martin's Press .

- 2) Heginbotham, C., 1997, Managing Boundries Creatively : Multi-agency Action for Health . Conference paper, second International Research symposium on Public services Management, Aston University (UK,) 11-12 September .
- 3) Ismael, J. S. (Ed.), 1997, Social Welfare and Social Development : Asian Experiences, Detselig Enterprises .
- 4) Joyce, P., 1999, Strategic Management for the Public Services, Buckingham : Open University Press
- 5) Kaplan, R. S., and Norton, D. P., 1996, The Balanced Scoreboard : Translating Strategy into Action, Harvard Business School Press .
- 6) Kearns, K. P., 1996, Managing for Accountability : Preserving the Public Trust in Public and Non-profit organizations, Jossey-Bass .
- 7) Kearns, K. P., 2000, Private Sector Strategies for Social Sector Success, Jossey, Bass .
- 8) Koteen J., 1997, Strategic Management in Public and Non Profit Organizations-Managing Public Concerns in an Era of Limits, Second edition, Praeger .
- 9) Perrot, B. E., 1996, Managing Strategic Issues in the Public Service : Long Range Planning, 29 : 37-45 .

ارزشیابی برنامه‌ها و طرح‌های رفاه اجتماعی

کد درس : ۱۵

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : ۱ واحد نظری ، ۱ واحد عملی

پیشنیاز : روش تحقیق پیشرفته در توسعه و رفاه اجتماعی

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم و روش‌های مختلف ارزشیابی طرح‌های اجتماعی به منظور افزایش اثربخشی برنامه‌ها و طرح‌های رفاه اجتماعی

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- تعاریف و مفاهیم ارزشیابی برنامه
- ارزشیابی برنامه‌ها و بهگشت اجتماعی (Social betterment)
- روند جهانی تغییرات فرهنگی و سیاسی در برنامه‌های رفاه اجتماعی و تاثیر آن بر اهمیت روزافزون ارزشیابی
- مراحل مختلف ارزشیابی
- اندازه‌گیری عملکرد برنامه‌های رفاه اجتماعی و مقیاس‌های مختلف آن (بازده ، کیفیت ، نتیجه‌نهایی ، سطح مقیاس‌های کارکردی)
- مدل ارزشیابی برنامه مبتنی بر نتیجه نهایی
- تعریف اجزاء تشکیل دهنده آن ، روش ، کاربرد و مقایسه با سایر نگرش‌های ارزشیابی برنامه
- گام‌های عملی برای استفاده از نتایج به منظور بهبود برنامه‌ها و طرح‌های سازمان‌های خدمات انسانی
- دیدگاه‌های مورد استفاده در ارزشیابی مبتنی بر نتیجه نهایی (ارزیابی عملکرد ، ارزیابی از دیدگاه مشتری ، ارزیابی کارکردی ، ارزیابی شخصی)
- پارادایم جدید ارزشیابی
- ارزشیابی اثربخشی
- ارزشیابی تاثیر برنامه
- ارزشیابی سیاست‌های رفاه اجتماعی
- جمع‌آوری داده‌ها به منظور ارزشیابی طرح‌های رفاه اجتماعی

- مدیریت داده‌ها به منظور ارزشیابی
- تجزیه و تحلیل و تهیه گزارش ارزشیابی
- کاربرد نتایج ارزشیابی در پیش‌بینی‌های آینده و اصلاح و بهبود برنامه‌ها و طرح‌های رفاه اجتماعی

منابع پیشنهادی :

- 1) Mark, M. M., and Henry. G. T., 2000, Evaluation : An Integrated Framework for Understanding, Guiding, and Improving Policies and Programs, John Wiley & Sons .
- 2) Midgley, J., 1995, Social Development : The Development Perspective in Social Welfare, Sage Publications .
- 3) Racino, J. A., 1999, Policy, Program Evaluation and Research in Disability : Community Support for All (Haworth Health and Social Policy), Haworth Publications, Chapters 12-15 .
- 4) Sanderson, I., 1996, Evaluation, Learning and Effectiveness of Public Services .
- 5) Schalock, R. L., 2001, Outcome-Based Evaluation, New York : Kluwer Academic/Plenum Publishers .
- 6) Scheiet, M. A., 1994, Designing and Using Process Evaluation .

اقتصاد رفاه

کد درس : ۱۶

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : نظریه‌های رفاه اجتماعی

هدف : آشنایی دانشجویان با مفاهیم و نظریه‌های اصلی اقتصاد رفاه و شاخص‌های اندازه‌گیری رفاه اجتماعی جهت درک و تحلیل رابطه اقتصاد رفاه و سیاست اجتماعی و ارائه تصویری از اقتصاد رفاه در ایران .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- مرور مفاهیم رفاه اجتماعی ، رفاه فردی ، رشد و توسعه
- روش شناسی در اقتصاد رفاه اجتماعی
- نظریه کلاسیک
- نظریه نوکلاسیک (بهینه پارتو در مصرف ، رقابت و تعادل عمومی)
- نظریه‌های مارکسی و نومارکسی (تحلیل طبقاتی ، برنامه‌ریزی و سوسیالیسم)
- نولیبرالیسم (جهانی سازی و رفاه اجتماعی فردی)
- نظریه دولت رفاه
- شاخص‌ها و روش‌های اندازه‌گیری
- شاخص‌های اندازه‌گیری رفاه (روش‌های اصلی ، کمی ، رتبه‌ای و ...)
- شاخص پیگو
- شاخص میشان
- شاخص موریس داب
- شاخص‌های سوسیالیستی و برنامه‌ای
- روش اندازه‌گیری توزیع (توزیع لورنز ، ضریب جینی ، توزیع پارتو)
- عوامل مؤثر بر رفاه اجتماعی و اقتصادی
- ساختار اقتصاد سیاسی و رفاه فردی و اجتماعی
- توزیع درآمد - مسائل طبقاتی
- قیمت‌ها و تورم
- اشتغال و رفاه

- سبد کالاهای مصرفی
- مسائل فرهنگی و اجتماعی
- برنامه‌ریزی و سیاستهای اجتماعی - اقتصادی رفاه
- مفهوم رشد و توسعه (چند نظریه اساسی)
- وظایف برنامه‌ریزی و سیاستهای اقتصادی با توجه به ساختار اقتصاد سیاسی
- هدفهای رفاهی برنامه‌ریزی و سیاستهای اقتصادی و تعارض آن با سایر هدفهای اقتصادی
- روشهای برنامه‌ریزی و سیاستگذاری
- اقتصاد رفاه در ایران
- چند تجربه و الگوی جهانی
- تاریخچه تحول خدمات رفاهی در ایران
- مرور چند برنامه اقتصادی - اجتماعی (با ارائه آمار و ارقام)
- توسعه، رشد، توزیع و رفاه در ایران (با ارائه آمار و ارقام)
- نظام اسلامی و جنبه‌های کاربردی رفاه اجتماعی
- تامین اجتماعی و بهزیستی در ایران
- ساختار اقتصاد رفاه در ایران
- اقتصاد سیاسی رفاه در ایران

منابع پیشنهادی:

- (۱) - ، ۱۳۷۷ ، اندازه شاخصهای فقر و نابرابری توزیع درآمد در ایران از ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۵ ، تهران ، مرکز آمار ایران .
- (۲) رادالیون م ، ۱۳۷۶ ، مقایسه فقر ، ترجمه حمیدرضا اشرف زاده ، تهران ، انتشارات روستا و توسعه .
- (۳) رئیس دانا ف ، ۱۳۷۲ ، کم توسعه‌گی اجتماعی - اقتصادی ، تهران ، قطره .
- (۴) لوکایدن ژ و دیگران ، ۱۳۷۳ ، بررسی تحلیلی توزیع درآمد و توسعه اقتصادی ، ترجمه احمد اخوی ، تهران ، موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی .
- 5) Donnison D, 1992, The Politics of Poverty, Martin, Rolbertson, Oxford .
- 6) Hunt D, 1999, Economic Theory of Development, Harvester Wheatsheaf, Hertfordshire .
- 7) Stewart F, 1995, Adjustment and Poverty, Routledg, London .

حقوق رفاه

کد درس : ۱۷

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : نظریه‌های رفاه اجتماعی

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم اصلی حقوق تامین و رفاه اجتماعی ، قوانین ملی و بین‌المللی جهت درک و تحلیل رابطه حقوق رفاه و گروه‌های هدف رفاه اجتماعی .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- تعاریف و مفاهیم و اصطلاحات مربوط به حقوق تامین و رفاه
  - بررسی اجمالی سابقه تاریخی حقوق مربوط به تامین و رفاه
  - تفکیک حقوق به حقوق عمومی و حقوق خصوصی
  - مکاتب مختلف حقوقی
  - تعریف ، ویژگیها ، و مصادیق گروه‌های هدف رفاه اجتماعی
  - تعریف ، مبانی و ارکان رفاه اجتماعی و نسبت حقوق با آنها
  - موازین کلی حقوق بشر و گروه‌های هدف رفاه اجتماعی
  - رفاه اجتماعی در مقررات و قوانین بین‌المللی
  - سازوکارهای ملی حمایت از گروه‌های هدف رفاه اجتماعی
  - رفاه اجتماعی در مقررات و قوانین ایران
  - کارگزاریهای تخصصی ملل متحد و حقوق گروه‌های هدف رفاه اجتماعی
  - سازمانهای غیردولتی و حمایت از حقوق گروه‌های هدف رفاه اجتماعی
- منابع پیشنهادی :

- ۱) سعید آبادی ، سعید ، ۱۳۸۱ ، قوانین و مقررات مربوط به خانواده ، زن در قانون اساسی ، حقوق ملت در قانون اساسی ، اشخاص در قانون ... تهران : اورست
- ۲) مظفری ساوجی ، مهدی ، ۱۳۸۱ ، منابع حقوق کار ، تهران ، موسسه کار و تامین اجتماعی
- ۳) منصور ، جهانگیر ، ۱۳۸۱ ، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران : قانون اساسی مصوب ۱۳۵۸ ، اصلاحات و تغییرات و متمیم قانون اساسی مصوب ۱۳۶۸ : تهران : اورست
- ۴) منصور ، جهانگیر ، ۱۳۸۱ ، قوانین و مقررات کار و تامین اجتماعی : قانون کار ، قانون بیمه بیکاری ، قانون تامین اجتماعی ، قانون ... تهران : نشر دوران

خدمات اجتماعی و شناخت گروههای هدف

کد درس : ۱۸

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

پیشنیاز : -

هدف : آشنا ساختن دانشجویان این رشته با مفاهیم ، اصول و روشهای خدمات اجتماعی و مسائل رفاهی گروههای هدف تا بتوانند در جهت توسعه رفاه اجتماعی و ارائه خدمات مناسب به گروههای هدف و توان بخشیدن به آنها شناخت کافی داشته باشند .

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- پیدایش و شکلگیری خدمات اجتماعی
- تاثیر تحولات قرنهای هجدهم و نوزدهم با تاکید بر انقلاب صنعتی
- شکلگیری نظریه دولت رفاه و خدمات اجتماعی
- تحول خدمات اجتماعی در جهان در دو دهه اخیر
- سابقه خدمات اجتماعی در ایران و تحول آن
- مفهوم خدمات اجتماعی و تحول آن در طول تاریخ
- رابطه خدمات اجتماعی و رفاه اجتماعی
- اصول اساسی و خدمات اجتماعی
- مسئولیتپذیری اجتماعی
- نظریهها و دیدگاههای خدمات اجتماعی
- خدمات اجتماعی فردی ، بنیانها و اهداف
- خدمات اجتماعی گروهی ، بنیانها و اهداف
- سازماندهی و سازمانهای خدمات اجتماعی در ایران و جهان
- شناخت گروههای اجتماعی و جایگاه مسائل رفاهی آنان در جامعه
- نظریههای مربوط به گروه اجتماعی مورد بررسی
- نقشها و کارکردهای گروه اجتماعی و جایگاه آن در جامعه
- نیازهای رفاهی گروه اجتماعی
- قوانین و مقررات موثر در رفاه گروه اجتماعی
- عوامل فرهنگی - اجتماعی تاثیرگذار بر رفاه گروه اجتماعی
- شرایط اقتصادی و رفاه گروه اجتماعی
- سازمانها و نهادهای بینالمللی رفاه گروه اجتماعی
- خانواده و رفاه اجتماعی

منابع پیشنهادی :

- 1) انتشارات انجمن جهانی تامین اجتماعی (گروههای خاص) ISSA
- 2) Allen, I. And Perkins, E. (eds), 1995, The Future of Family Care for Older People, London : HMSO .
- 3) Gallagher B. J., 1995, The Sociology of Mental Illness, Prentice Hall, New Jersey .
- 4) Harrington, M., 2000, Care and Equality : Inventing a new family politics, Routledge .
- 5) Hirschman, N. J., and Liebert, V. (Eds.), 2000, Women and Welfare : Theory and Practice in the United States and Europe .
- 6) Holloway, S. D. (Ed.), et al ., 1998, Through My Own Eyes : Single Mothers and Cultures of Poverty, Harvard university Press .
- 7) Hoson, B. (Ed.), 2000, Gender and Citizenship in Transition, Routledge .
- 8) Kaplan HI and Sadock BJ, 1998, Synopsis of Psychiatry, Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry, Williams and Wilkins, Baltimor .
- 9) Kimberly A Maynard, 1999, Healing in Conflict : International Assistance in Complex Emergencies .
- 10) Linda Brannon and Jess Feist, 1997, Health Psychology , An Introduction to Behavior and Health.
- 11) Mackelprang, R. W., and Salsgiver, R. O., 1998, Disability : A diversity Approach in Human Service Practice, Wadsworth Pub. Co .
- 12) Mink, G., 1999, whose welfare, Cornell University Press .
- 13) Mobily, P. P., Herr, K. A., Clark, M. K., and Wallace, R. B., 1994, an Epidemiological Analysis of Pain in the Elderly : the Iowa 65+Rural Health study : Journal of Aging and Health, . 6, 139-154 .
- 14) Racino, J. A., 1999, Policy, Program Evaluation and Research in Disability : Community Support for All (Haworth Health and Social Policy), Haworth Publications.
- 15) Racino. J. A., 2000, Personnel Preparation in Disability and Community Life : Toward Universal Approaches to Support, Charles C. Thomas Pub. Ltd .

- 16) Reynold, A. J., and zigler . E., 2000, Success in Early Intervention : The Chicago Child-Parent Centers (child, youth, and family services series, university of Nebraska Press .
- 17) Robert F. Gorman (Ed.), 1993, Refugee Aid and Development : Theory and practice, Greenwood publishing Group .
- 18) Thorpe, D., 1994, Evaluating Child Protection, UK, Open University Press .
- 19) Tower, C. C., 2000, Exploring Child Welfare : A Practice Perspective, Rayne Press .

زبان تخصصی

کد درس : ۱۹

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : —

هدف : ایجاد توانایی درک متون تخصصی در زمینه مباحث رفاه اجتماعی در کتب ، مجلات ، پایگاههای اطلاعاتی و استفاده از اطلاعات مرتبط در شبکه اینترنت توسط دانشجویان و افزایش مهارت آنان در ترجمه متون مرتبط با استفاده از کاربرد واژه‌های متداول در جوامع علمی

سرفصل‌های کلی درس : (۳۴ ساعت)

در این درس از بخشهای مختلف متون تخصصی ، مجلات ، کتب ، اطلاعات موجود در پایگاههای اطلاعاتی ، استفاده خواهد شد .

